

mede kapitalinteresser ind i landbruget, men det skal bare ikke være statskapital.

Hvis vi kan finde løsninger på dét, så vil jeg meget gerne være med til det. Jeg tror på, at det giver en større grad af fleksibilitet, for så bringer man altså markedsøkonomien og konkurrenceprincippet ind i det, og det er altså desværre nødvendigt for at få noget, der er effektivt, og noget, der fungerer, og noget, der er fleksibelt nok.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 51:

Forslag til folketingsbeslutning om opretholdelse af Rådet for Bedre Madkvalitet.

Af Ritt Bjerregaard (S) m.fl.
(Fremsat 15/1 2002).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):

Den eksisterende statslige mærkningsordning, den, der også hedder Den Blå Lup, er jo aldrig blevet nogen succes, og mærkningsordningen svigtes både af producenterne og af forbrugerne. Det erkendte den forrige regering, og det blev besluttet, at man frem til udgangen af indeværende år skulle have mulighed for at producere og markedsføre både svine-, okse- og kalvekød under lupmærkningsordningen.

Nu må det jo erkendes, at både forbrugerne og erhvervet ikke ønsker denne statslige mærkningsordning, og så finder jeg, det er rigtig, at den forrige regering afviklede ordningen, altså

med udgangen af indeværende år. Men så hører enigheden også op.

Regeringen finder det ønskeligt, at udbuddet af kvalitetsvarer øges. Jeg kan også godt se den forrige regerings ønske, og jeg kan godt se det positive i, at den forrige regering nedsatte Rådet for Bedre Madkvalitet, men den holdning har regeringen ikke i dag: Vi mener ikke, at det er den rigtige vej at gå. Regeringen har jo, som det fremgår af »Mere velfærd og mindre bureaukrati – sanering af råd, nævn, udvalg og centre« valgt at nedlægge Rådet for Bedre Madkvalitet, og den besked fik rådet den 15. januar i år.

Nedlæggelsen af Rådet for Bedre Madkvalitet er først og fremmest et udtryk for regeringens holdning til, hvad der er statslige kerneopgaver, og hvor opgaverne løses bedst. Det er regeringens holdning, at kvaliteten af fødevarer hæves bedst gennem indsatser dér, hvor fødevarerne produceres, og hvor kunderne direkte kan stille deres krav. Kvalitet skabes bedst i et samspil mellem producent og kunde. Det er der utallige eksempler på, og det er i øvrigt velkendt inden for samtlige erhverv.

Kl. 15.40

Samtidig er der jo tendenser til, at danskerne i deres varevalg og deres interesse for fødevarer i stigende grad fastlægger deres egne kvalitetsbegreber uden statslig hjælp og uden statslig indblanding. Det viser erfaringerne jo faktisk fra Den Blå Lup, og det viser det stigende udbud og den større mangfoldighed af forskellige kvalitetsfødevarer.

Det er derfor regeringens holdning, at etablering af kvalitetsmærkningsordningen bør komme som et initiativ fra erhvervslivet. Om sådanne initiativer bliver en succes må så bero på, om forbrugerne, ligesom de gjorde det med Den Blå Lup, vælger at bakke op eller kassere ordningen.

Regeringen finder på den baggrund, at beslutningsforslaget, som Socialdemokratiet har fremsat, skal afvises.

Henrik Vestergaard (V):

Regeringen viser i sit regeringsgrundlag stort politisk mod ved at acceptere sit ansvar for at prioritere de offentlige midler. Man har udtrykt ønske om, at bureaukrati og administration begrænses samt at råd, nævn og puljer fjernes eller reduceres for at frigøre ressourcer til bedre velfærd.

Ifølge regeringens udspil fra januar 2002, »Mere velfærd og mindre bureaukrati – sanering af råd, nævn, udvalg og centre«, nedlægges man

Rådet for Bedre Madkvalitet og skaber derved en årlig besparelse på 3,2 mio. kr. Den forhenværende fødevarerminister, fru Ritt Bjerregaard, er, ikke unaturligt, uenig heri og ønsker med dagens beslutningsforslag at opretholde Rådet for Bedre Madkvalitet.

Rådets opgave har, ud over at skulle fremme kvalitetene i den danske madkultur og styrke lysten til at indkøbe og nyde råvarer af høj kvalitet, også været at medvirke til udvikling af en ny statslig frivillig mærkningsordning. Rådet har for fødevarer eller grupper heraf skullet udvælge og fastsætte overordnede *objektive* kvalitetskriterier, altså også objektive smagskriterier, som lå ud over gældende lovgivningsmæssige standarder. Her er der i sandhed tale om statsligt udpegede og finansierede smagsdommere, som var sat til at fortælle industrien og forbrugerne, hvad kvalitet er.

I Venstre er vi af den mening, at den bedste smagsdommer, for så vidt angår spisekvalitet, er forbrugeren selv. Venstre har fuld tillid til, at den danske forbruger ikke behøver nogen offentlig mundskænk eller madværgen til at afgøre, hvilke fødevarer der smager godt eller ej. Enhver dansker har rig mulighed for at orientere sig om fødevarer via indkøb, diverse magasiner, avisspalter, søgning på internet eller via aftenskoleundervisning. Det er ikke en statslig kerneopgave.

At prioritere de offentlige midler til kerneopgaven kræver, at man følger et godt ernæringsråd: Skær det overflødige fedt bort.

Det har regeringen gjort ved den 15. januar at nedlægge Rådet for Bedre Madkvalitet. Venstre støtter denne prioritering til fordel for, at de danske familier oplever et skattestop, altså at de kan fastholde en større del af deres egen indtægt, end den tidligere regering havde lagt op til.

Eller man kan udtrykke det på den måde, at i Venstre er vi ikke så optaget af at give danskerne råd for bedre madkvalitet som vi er af at give danskerne råd til bedre madkvalitet. I øvrigt er danskernes mulighed for at have råd til bedre kvalitet ikke uberørt af netop fødevarerindustriens imponerende eksportindtægter og deraf afledte velstandsniveau i landet.

For så vidt angår smagskvalitet, vækker det tit forundring, at vi her i landet til stadighed har en gruppe mennesker, som gør sig store bekymringer om danske fødevarers smagskvalitet, alt imens udlandet efterspørger for 100 mia. kr. eller mere fødevarer om året, og enhver med indsigt i dansk fødevarereksport ved, at dét bestemt

ikke er på grund af prisen på de danske fødevarer.

Måske vi en gang imellem her fra landets fornemste talerstol burde rose den danske fødevarerindustri for dens flotte indsats gennem det seneste århundrede.

Som følge af de skitserede holdninger og den gennemgåede argumentation agter Venstre at stemme imod B 51.

Formanden:

Fru Ritt Bjerregaard som ordfører.

Kl. 15.45

Ritt Bjerregaard (S):

Vi tager hul på tre forslag, som alle tre handler om fødevarer. Når jeg godt vil understrege det, er det, fordi jeg også betragter disse tre forslag som udtryk for en udvikling, der har fundet sted i det gamle Landbrugs- og Fiskeriministerium, sådan at det ikke mere er et ministerium, der alene handler om primærproduktionen eller erhvervet, sådan som man kunne få indtryk af det, da man hørte både ministeren og ordføreren for Venstre, men at det i højere grad er et ministerium, der tager sig af fødevarerne.

Derfor har det været en trist meddelelse, at det netop var på dette område, ministeren synes, at der skulle spares og nedlægges.

Karakteristisk for forslaget her og i øvrigt de andre forslag er, at det tager et meget bredere hensyn til borgerne som helhed, til ernæringen, til kvaliteten, til samværet, men for den sags skyld også til de muligheder, der er for Danmark på eksportmarkedet. Derfor drejer forslagene sig om kvaliteten, det drejer sig om de kommende generationer, og det drejer sig om måltidet.

Jeg var meget glad for det brede flertal, der stod bag forslaget, da det blev vedtaget i april sidste år. Det var et forslag, som også Venstre støttede og stod bagved, og jeg kan godt forstå, at Venstre her i dag har skiftet hr. Jens Kirk ud med hr. Henrik Vestergaard, for det var faktisk ikke til at høre, at der overhovedet her var tale om det samme parti eller den samme opfattelse.

Det er klart, at det, vi var enige om, var, at det var nødvendigt at gøre en indsats i forhold til kvaliteten, og derfor har jeg været ked af den ideologiske begrundelse, der ligger bag ved besparelsen på dette område som på de andre områder.

Det, der jo netop har været tale om, har været i høj grad at prøve at gøre noget i samarbejde

med erhvervet, og derfor blev Rådet for Bedre Madkvalitet, sådan som ministeren omtalte det, jo netop til med baggrund i fiaskoen med Den Blå Lup, hvor erhvervet selv sad med og selv var med til at fastlægge kvalitetskriterierne.

Det fungerede ikke. Det var for tungt. Erhvervet havde selv alt for store interesser i fastlæggelsen af de kriterier, der skulle komme ud af det, og derfor var erhvervet enig i, at man skulle tilstræbe en konstruktion, der var meget enkle, hvor man i højere grad var i stand til at udvikle et kvalitetskriterium.

Formålet, som har været for Rådet for Bedre Madkvalitet, har været, at man både skulle arbejde videre med mulighederne for en certificering, og at man skulle indlede nogle bredere debatter med befolkningen omkring kvalitetsbegrebet, også fordi det er en kendt sag, at vi er meget dygtige på det tekniske område, på det teknologiske område, på det kontrolmæssige område, men at vi har svært ved at hævde os også i konkurrence på det kvalitetsmæssige område. Derfor beklager jeg meget, at det finanslovforlig, der er indgået her i nat, jo klart understreger, at der ikke er en vilje til at prioritere dette område.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Det er korrekt, hvad fru Ritt Bjerregaard siger, at Venstre stemte for L 133, hvori der står, at fødevareministeren kan oprette et råd for bedre madkvalitet.

Jeg har et spørgsmål: Er den forhenværende fødevareminister, fru Ritt Bjerregaard, og Socialdemokratiet bekendt med, at Danmark ved Verdensmesterskaberne for Mejeriprodukter i Wisconsin, USA i år 2000 opnåede en gruppeførstaplads med LURPAK usaltet smør, en gruppeførstaplads for halvblood oste med Hvid Castello, at Danablu fra Bornholms Andelsmejeri i 1998 opnåede at blive kåret til at være verdens bedste ost?

I fald fru Ritt Bjerregaard er bekendt hermed, hvilken indflydelse har det på fru Ritt Bjerregaards bedømmelse af dansk fødevarerelitet?

Kl. 15.50

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Det var absolut ikke nogen hemmelighed, at der skulle etableres et råd for bedre madkvalitet. Vi havde faktisk også nogle meget konstruktive drøftelser med formanden, Claus Meyer, i for-

bindelse med udvalgsbehandlingen, og kommissoriet blev i meget høj grad til i et samarbejde med Folketingets partier, hvor vi netop diskuterede den bredde, der skulle være i det her, og hvor vi ikke ønskede, at vi bare skulle have et kvalitetsmærke, men hvor vi også ville have den helt brede debat.

Ligesom hr. Henrik Vestergaard glæder jeg mig hver eneste gang, Danmark kan få en præmie for sine fødevarer. Jeg synes, det skulle være langt flere, og jeg synes, at der med den baggrund, vi har, bør gøres alle de indsatser, der overhovedet kan, for at der bliver mange flere præmier til danske fødevarer i fremtiden.

Formanden:

Hr. Christian H. Hansen som ordfører.

Christian H. Hansen (DF):

Egentlig kunne man jo nøjes med at sige om de her tre forslag, som måske på en eller anden måde skulle have været behandlet sammen – der har i hvert fald en sammenhæng, når vi snakker kvalitet i fødevarer osv. – at man egentlig bare kunne sige i dag, at de ikke er på finansloven, og så er der ingen grund til at drøfte dem yderligere. Men det ville nok være lidt for let at springe sådan.

Jeg må sige, at jeg tror på, at nogle af de andre forslag, der ligger her, eventuelt kunne kædes sammen med det sidste forslag om Måltidets Hus, hvis det viser sig, at man kunne lave en finansieringsform, hvor man har erhvervslivet med som medfinansieringspartner i et sådant hus. Det er ligesom det udspil eller i hvert fald de kongstanker, regeringen også er kommet med, og dermed er jeg overbevist om, at når ministeren har sagt, at det vil man arbejde videre på, så vil man også arbejde konstruktivt videre. Det er i hvert fald den fornemmelse, jeg har. Og lad os så se, om man ikke kan tage nogle af de elementer, der ligger i de tre forslag, op til drøftelse, når vi går i gang med videre forhandlinger på det område.

Med disse bemærkninger vil jeg sige, at Dansk Folkeparti ikke kan støtte det forslag, der ligger her, og heller ikke de andre.

(Kort bemærkning).

Martin Lidgaard (RV):

Det er jo en kendt sag, at der i Dansk Folkeparti er forholdsvis stærke kræfter, der støtter både økologien og tanken om mere kvalitet i de danske fødevarer. Det er også en kendt sag, at

Dansk Folkeparti på nogle måder har overtaget De Radikales rolle i forhold til at støtte en regering som et mindre parti mod et større.

Lad mig give det gode råd til hr. Christian H. Hansen, at man godt kan tillade sig at gå ud og sige, at man ikke er enig i den disposition, som en minister har foretaget sig, men at man af, om jeg så må sige, taktiske grunde, og fordi man indgår i et større forlig, selvfølgelig vil leve op til de aftaler.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge hr. Christian H. Hansen direkte, om han er enig i, at det sådan set er ærgerligt, at der bliver skåret ned på disse områder, og at vi sammen måske kunne prøve – jeg er klar over, at der er indgået et forlig i nat, men at vi sammen kunne prøve at arbejde for, at hverken økologien eller kvaliteten bliver glemt i de kommende år.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg synes ikke, at man under hr. Christian H. Hansens ordførelse nødvendigvis blev ret meget klogere med hensyn til, hvad Dansk Folkeparti rent faktisk mener om det spørgsmål, der er til debat her. Hr. Christian H. Hansen snakkede om Måltidets Hus, men det får han jo god lejlighed til senere, når det kommer til behandling.

Det, der er afgørende nu, er, hvad Dansk Folkeparti mener om Rådet for Bedre Madkvalitet. Eller mere bredt: Mener Dansk Folkeparti, at det er en statsopgave, Folketingets opgave, at arbejde for et friere valg på fødevarerområdet for forbrugerne? Mener Dansk Folkeparti, at det er en statslig opgave at sikre produktudvikling af danske fødevarer, så de får en højere kvalitet, så der kommer en større variation i udbuddet? Mener Dansk Folkeparti, at det er en statsopgave at arbejde med, at vores konkurrenceevne i fremtiden også kan blive ved med at være stor og omfattende, fordi vi kan klare os ikke bare på nogle standardvarer, men også på en kvalitet og en differentiering i produktudbuddet?

Kl. 15.55

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Først vil jeg sige til hr. Martin Lidegaard, som nævnte, at Dansk Folkeparti nu var i en rolle, som De Radikale havde været i før: Ja, det er jo nok rigtigt, det viser nattens forhandlinger jo. Men jeg tror også, at Dansk Folkeparti også har været i den rolle, som De Radikale sikkert også har været i mange gange før, at når man indgår

et forlig, får man ikke alt det, man kommer med, på fadet. Sådan er et forlig, og det forholder vi os så til i dag.

Til hr. Jørn Jespersen vil jeg sige, at det ikke kommer bag på mig, at hr. Jørn Jespersen ikke blev klogere. Det er sjældent, han gør det, når Dansk Folkeparti taler, men jeg vil da gerne hjælpe lidt på vej til forståelse. Da jeg nævnte Måltidets Hus, sagde jeg netop, at nogle af de elementer, der ligger i de andre forslag, kunne man godt tage ind i Måltidets Hus, hvis den finansieringsmodel, som ministeren har været ude at tale for, kunne blive stablet på benene. Så selvfølgelig skal der stadig væk være en debat om de elementer, hr. Jørn Jespersen nævner. Det kunne så foregå i den forbindelse.

Men jeg mener også, at vi som politikere kan gøre vores til at brede denne her debat ud. Det kan vi gøre fra Folketingets talerstol, det kan vi også gøre, når vi rejser rundt i landet, vi kan tage ud og holde foredrag om bedre madkvalitet. Men i sidste ende må det være befolkningen, der også selv er med til at tage et standpunkt til, hvad de synes er god madkvalitet. Der er garanteret også forskel på, hvad jeg synes er god madkvalitet, og hvad hr. Jørn Jespersen synes er god madkvalitet.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg kan forstå, at der er indgået et finanslovforlig i nat, som Dansk Folkeparti er bundet af. Derfor gik mit spørgsmål heller ikke på, om Dansk Folkeparti var villig til bryde det, for det forstår jeg godt at Dansk Folkeparti ikke er.

Mit spørgsmål gik på, om man kan regne Dansk Folkeparti blandt de partier i Folketinget, der vil arbejde målrettet på i de kommende år, dvs. første gang i forhold til finanslov 2003, at sikre gode vilkår for både økologi og madkvalitet her i landet sammen med andre partier, der vil være af samme opfattelse.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Nej, men det er da sikkert rigtigt, at det ikke er så tit, at jeg bliver ret meget klogere under de ordførelser, der kommer fra Dansk Folkeparti. Det kunne der jo være mange forskellige forklaringer på, så det tror jeg vi skal lade ligge her.

Men det, der bare principielt interesserer mig, er, om Dansk Folkeparti helt generelt mener, at det er en statslig opgave at være med til at drive

udviklingen inden for dansk fødevarerproduktion i retning af større udbud, friere forbrugsvalg, højere kvalitet, bedre smag. Jeg taler ikke om det aktuelle finanslovforlig, for det er rigtigt, at som deltager i et finanslovsforslag får man ikke altid det, man ønsker. Jeg synes ikke, Dansk Folkeparti har fået ret meget, men det er jo ikke det, diskussionen handler om.

Jeg spørger bare, om det er Dansk Folkepartis principielle politik, at det er en statslig opgave at sikre en udvikling i retning af kvalitet og mangfoldighed inden for fødevarerområdet, i modsætning til Venstres ordfører, der jo meget klart sagde, at det er det efter Venstres opfattelse ikke.

Det ansvar frasiger man sig. Det synes jeg var en lidt ny og anderledes melding, men den var klar.

Men er det også Dansk Folkepartis holdning, eller vil man godt være med til i senere diskussioner at fremme en sådan kvalitetsudvikling af dansk fødevarerproduktion?

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Først til hr. Martin Lidegaard: Svaret må være ja. I de finanslovaftaler, der ligger, var allerede de første 6 mio. kr. til økologien. Det var da en start, så vi fortsætter.

Til hr. Jørn Jespersen vil jeg sige, at ja, vi vil da gerne være med til den debat, og jeg mener også, at jeg klart gav udtryk for, at den debat måske kunne foregå via det, der kunne ende ud i Måltidets Hus. Selvfølgelig skal vi have debatten, det er klart, og selvfølgelig vil vi stadig væk værne om fødevarerens sikkerheden.

Jeg har heller ikke opfattelsen af, at regeringen er kommet med et signal om, at nu vil den ikke tale fødevarerens sikkerhed, nu vil den ikke tale fødevarerkvalitet. Man ønsker måske bare at diskutere det på nogle andre måder, under nogle andre former, som vi også umiddelbart synes lyder fornuftige.

Kl. 16.00

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Nu gjorde Venstre jo det, at de simpelt hen valgte en anden ordfører i forhold til den debat, vi havde sidste gang, og derfor kunne man diskutere, i hvor høj grad man kunne angribe hr. Vestergaard. Men det gælder jo ikke ordføreren for Dansk Folkeparti. Det er sådan set svært at forstå, hvad det er, der er sket siden april og til i dag, bortset altså fra et finanslovforlig – og der er jeg enig i de tidligere ordføreres bemærkninger

om, at det jo er, hvad der sker i et finanslovforlig.

Men ellers håber jeg da, at hr. Christian H. Hansen står ved nogle af de positive bemærkninger, der kom frem i forbindelse med forslaget i april 2001.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Til hr. Christian H. Hansen: Her er ikke tale om fødevarerens sikkerhed, altså det forhold at man arbejder for, at forbrugerne ikke bliver syge af de fødevarer, de spiser. Det tror jeg alle er enige om som en principiel målsætning. Vi kan så en gang imellem være uenige om midlerne, og hvor mange penge man vil bevilge og sådan noget. Men det er ikke det, diskussionen handler om.

Vi snakker om, hvorvidt der er partier i Folketinget, der kunne tænkes at udgøre et flertal, som er interesseret i at gøre en indsats for at hæve kvaliteten, få et øget produktudbud, større differentiering, mere mangfoldighed, og om det er en statslig opgave at medvirke til det. Selvfølgelig ikke for at tvinge forbrugerne, for det kan man heldigvis ikke, men for at sikre et friere forbrugsvalg og en højere kvalitet i det udbud, der er, så forbrugerne får noget at vælge imellem. Der sagde Venstres ordfører meget klart, at det opfatter Venstre ikke som en statslig opgave.

Derfor er jeg nødt til at spørge: Er det ikke rigtigt opfattet, at det gør Dansk Folkeparti? Kan jeg få en bekræftelse på, at det vil Dansk Folkeparti gerne være med til? Så kan vi diskutere hvordan, om det er i forbindelse med Måltidets Hus eller på anden vis.

Er Dansk Folkeparti enig i, at det er en statslig opgave at sikre kvalitetsudvikling, smag, mangfoldighed på det danske fødevaremarked?

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Først til fru Ritt Bjerregaard: De positive bemærkninger er da ikke glemt. Jeg har heller ikke i dag fra talerstolen givet udtryk for, at det hele ikke er positivt længere. Jeg har sagt, at der kan være nogle af de her elementer, man kunne tage over i den model, som ministeren også har været ude og tale om, Måltidets Hus, hvor nogle af de her ting kunne indgå.

Til hr. Jørn Jespersen må jeg sige, at ja, jeg tillod mig at tage fødevarerens sikkerhed med ind her, fordi jeg synes, det også er et vigtigt emne at staten tager vare på. Med hensyn til det med fødevarerkvaliteten tror jeg ikke, at jeg på et eneste

tidspunkt her i dag har givet udtryk for, at jeg ikke ønsker, at man er med i den debat. Jeg tror ikke, at jeg på et eneste tidspunkt har givet udtryk for, at ministeriet heller ikke fremover skal drøfte fødevarer-kvalitet. Det vil vi gerne være med til at præge debatten om.

Carina Christensen (KF):

I Det Konservative Folkeparti kan vi sagtens se alt det gode i den forrige regerings mål med at oprette et råd for bedre madkvalitet.

Vi ønsker også, at der skal være fokus på kvalitetsvarer, og vi ønsker også, at udbuddet af kvalitetsvarer skal øges. Vi tror bare ikke på, at vi opnår det ved at nedsætte et råd for bedre madkvalitet. Sikring af bedre madkvalitet er efter vores opfattelse ikke en kerneopgave. Hvis kvaliteten i vore fødevarer skal hæves, er det hos producenterne, der skal sættes ind. Kvalitet opnås bedst i et tæt samspil mellem dem, der udbyder varen, og så kunden, der vælger at købe varen. Danskerne kan sagtens selv definere og fastlægge deres kvalitetskrav, hvad angår de fødevarer, de vælger at lægge i deres indkøbskurv, uden statens hjælp. Det vigtigste er, at de har mulighed for direkte at stille krav til producenterne.

I Det Konservative Folkeparti bakker vi op om regeringens beslutning om at nedlægge Rådet for Bedre Madkvalitet, og vi kan derfor ikke støtte forslaget.

Jørn Jespersen (SF):

Det interessante ved denne her eftermiddags debat er jo, om regeringsskiftet også indvarsler en fuldstændig ny fødevarerpolitik i Danmark.

Situationen op igennem 1990'erne har været den, at ved årtiets begyndelse havde vi en meget ensidig, ikke fødevarerpolitik, men landbrugs- og eksportinteresser, på erhvervsinteresser og i begrænset omfang på ren fødevarer-sikkerhed, altså det forhold at man ikke bliver syg.

Kl. 16.05

Det, der skete op igennem 1990'erne, som var meget glædeligt, var, at der i stigende omfang kom fokus på forbrugernes interesser, på fødevarer, på måltidet, på smag, på mangfoldighed, på kvalitet. Det var en politisk udvikling, som vi var mange der var optaget af, og som heldigvis i stigende omfang vandt frem.

I forbindelse med den diskussion blev der lavet et kvalitetsmærke ud fra de bedste intentioner om at sikre større valgmuligheder og større

gennemsigtighed for forbrugerne. Og der var vi nødt til at erkende, at den måde, det første kvalitetsmærke blev udformet på, ikke var nogen succes, hverken set fra producenteres eller fra forbrugernes side. Derfor var det selvfølgelig interessant at diskutere, om man på anden vis kunne sikre forskellige former for certificeringer og mærkningsordninger, som giver et reelt friere valg.

Der synes jeg, at jeg må sige til de tidligere ordførere, som har talt om, at det her skal man ikke blande sig i, det er en sag mellem forbrugere og producenterne, at hvis man bare følger et førsteårs kursus i nationaløkonomi, vil man vide, at en af forudsætningerne for det frie valg er gennemsigtighed for forbrugeren i forhold til markedet, at man har de fulde oplysninger om varernes indhold og kvalitet set i relation til deres pris. Og det er jo lige præcis det, det handler om: at sikre, at det frie valg bliver en realitet og ikke bare et postulat.

Vi har hele tiden advokeret for, at der burde være flere forskellige mærker, at der burde være langt større mulighed for, at forskellige producenter kunne slå sig sammen, markedsføre forskellige typer af varer med bestemte karakteristika i forhold til bestemte segmenter inden for kundegruppen, sådan at vi fik en mangfoldighed og en reel konkurrence mellem mange forskellige kvaliteter. Og vi har opfattet det her råd som et forsøg på at gå den vej. Det kan da godt være, at det ikke har fået det præcis rigtige kommissorium, det er vi til enhver tid villige til at diskutere, men det er i hvert fald et forsøg på at skabe en større mangfoldighed, et bedre udbud og dermed en mere reel valgfrihed for forbrugere.

Når det bliver nævnt, at vi på et tidspunkt har vundet verdensmesterskabet i Danablu-oste fra Bornholms Andelsmejeri, er det jo et udtryk for, at vi har brug for netop at beskytte mange små producenter, hvor det, der er den øjeblikkelige tendens, er en monopolisering og en ensretning inden for dansk fødevarerpolitik. Der er brug for tiltag, der kan sikre, at også de små innovative iværksættervirksomheder og de mindre nicher får en beskyttelse, fordi forbrugere kender dem, fordi forbrugere får lejlighed til at møde dem og tage stilling til dem.

Der synes vi, at det her initiativ med rådet var en mulighed for også at støtte de mindre producenter og skabe et kendskab til deres produkter, sådan at vi ikke bare var verdensmestre i 1998, men også kan blive det i det nye århundrede.

Det var en god ting, at der var lagt op til debat, rådgivning, inspiration og information fra rådets side, både i forhold til producenter, detailhandel, forbrugere, institutioner osv. Det er nu nedlagt med Dansk Folkepartis støtte, uden at der er nogen af de partier, der bakker denne her nedlæggelse op, som har sagt noget om, hvad der skal træde i stedet for. Her er altså ikke tale om en konstruktiv ændring af politikken, hvor man har fundet bedre midler til at gennemføre en forbedret fødevarerproduktion i Danmark. Der er tale om en gold nedlæggelse indtil videre, hvor man bare slår ting ihjel, der var ved at komme godt i gang.

Så bliver jeg nødt til at sige til hele den diskussion omkring smagsdommere, »vi skal ikke bestemme« osv., at det altså ret hurtigt er ved at blive trivielt at høre på. Der er jo ingen, der forestiller sig, at der er nogen som helst myndigheder, der skal bestemme, hvilke varer forbrugerne køber og forbruger. Det, der er tale om, er, at vi da alle sammen som borgere og forbrugere har brug for, at der er kvalificerede mennesker, der har arbejdet med et område, der giver deres vurdering til vores inspiration.

Det er derfor, man har musikanmeldere i dagbladene, det er derfor, der er teateranmeldelser, det er derfor, nye film i biografen bliver anmeldt. Er det også smagsdommeri efter Venstres opfattelse? Ja, det er det formentlig. Enhver person, der har beskæftiget sig med et emne mere end en time, har for fremtiden at holde sin mund, fordi der er risiko for, at vedkommende har nogle erfaringer, noget viden, noget inspiration, som kunne gå hen og ødelægge Venstrefolks frie valg.

Det er trættende at høre på, og derfor er spørgsmålet: Er der tale om en ny fødevarerpolitik, hvor man bare nedlægger, eller er der konstruktive tanker, som bare ikke er kommet frem endnu.

Kl. 16.10

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg ved ikke, om jeg skulle forstå det sådan, at hr. Jørn Jespersen også har tænkt sig, at der skal være et statsligt råd for bedre teaterliv.

Jeg ved heller ikke, om jeg skal forstå hr. Jørn Jespersen sådan, at de store virksomheder ikke skal have lov til at kunne få de mærker, der er lagt op til.

Jeg er glad for, at hr. Jørn Jespersen var oppe og bekræfte, at han jo også under L 133 var

skeptisk over for den nye mærkningsordning, fordi Den Blå Lup, som fru Ritt Bjerregaard jo også havde sagt, var stemplet som en fiasko.

Hr. Jørn Jespersen nævner, at der op igennem 1990'erne har været en øget fokusering på mangfoldigheden i måltidet og kvaliteten omkring måltidet. Det er jeg enig i. Det er jo den verden, jeg selv kommer fra. Men mener hr. Jørn Jespersen, at det er lovgivningen her i Folketinget, der har sørget for, at den debat er kommet op at stå, eller er den kommet af sig selv, og så har Folketinget altså derefter taget den op?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det var hr. Jørn Jespersens udtalelse om, at man kan sammenligne det her med musikanmeldelse eller filmanmeldelse, eller hvad det var.

Kan hr. Jørn Jespersen bekræfte, at ethvert dagblad og ethvert ugeblad skriver side op og side ned om lækre madvarer og tilberedning og gode restauranter, og så går flertallet af befolkningen hen og køber Stryhns leverpostej og spiser på McDonald's osv., og at det overhovedet ikke er det problem, som det her beslutningsfor-slag gør noget ved?

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Til hr. Jørn Jespersen omkring fødevarers kvalitet: Er det sådan, at hr. Jørn Jespersen mener, at når rådet nu er væk, vil man kunne se en kraftig nedgang i fødevarer-kvaliteten i Danmark? Og forholder det sig sådan, at siden rådet blev oprettet, har man set en kraftig stigning i kvaliteten?

Det blev sammenlignet lidt med musikanmeldelser. Jeg købte Eye-Q's nye cd, fordi jeg syntes, det første nummer var godt, uanset hvad anmelderne havde skrevet. Og de har altså ikke skrevet noget positivt alle sammen.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Til hr. Henrik Vestergaard: Den Blå Lup er jo netop ikke det, der ligger i det nuværende råd. Det var det første forsøg på at lave en mærkningsordning, som jeg tror vi var mange ret bredt i Folketinget der erkendte ikke var den rigtige måde at gøre det på. Men samtidig syntes vi, at intentionerne om at skabe et større udbud og et mere frit valg var rigtige, og derfor var det her råds opgave at finde en ny måde at gøre det på,

og det var et arbejde, der var ved at komme i gang, som man nu stopper.

Så blev jeg spurgt, om den stigende interesse for gode fødevarer, der kom op igennem 1990'erne, er kommet af sig selv. Nej, det tror jeg ikke den er. Det er meget få ting, der kommer helt af sig selv.

Jeg tror, den er kommet på grund af en lang række engagerede mennesker blandt producenter, i den gastronomiske verden, men også på det politiske niveau, som i et konstruktivt fælles samarbejde har igangsat en lang række aktiviteter, der jo som det primære mål har inddraget befolkningen og dermed skabt en større interesse, en større bevidsthed og dermed et friere valg.

Jeg er bare ked af, at det offentlige nu melder sig ud af det og overlader hele opgaven til ildsjæle udeomkring i landet. Jeg synes, vi har en naturlig rolle at spille i den sag også.

Jeg kan bekræfte hr. Ole M. Nielsen i, at der er utrolig mange madanmeldelser og kvalitetstest og vinsmagninger i dagbladene. Jeg tror ikke, at det forhold, at man sælger varer, som måske ikke har den højeste kvalitet, direkte kan krediteres dagbladene. Men jeg tror da, at enhver debat, enhver ekspertudtalelse har en værdi, fordi den er med til at skabe en debat, som man så kan forholde sig til, nogle synspunkter, man selv kan tage stilling til.

Det er jo også interessant, at hr. Christian H. Hansen ikke lader sig præge af anmeldere, men holder fast i sin smag. Anmeldelser kan jo også være gode at være uenige i; bare det, at der hovedet foregår et bevidst valg, er et fremskridt.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Kan hr. Jørn Jespersen bekræfte, at de, som det her Råd for Bedre Madkvalitet påvirker, er de mennesker, som i forvejen køber primære fødevarer, altså dem, der er uforarbejdede, altså de ikkeindustrielle produkter, og at det store problem med madkvaliteten i det, danskere putter i munden, er, at de køber præfabrikerede produkter, der er pakket ind og lagret og fyldt med gift og tilsætningsstoffer og skidt og møg og alt for meget fedt og vand og gelatine, og hvad det nu er, der er deri?

Kl. 16.15

Det er dårlige madvaner, jeg mener, der er problemet med danskernes kostindtag, og ikke bedre fødevarer. I øvrigt kan man importere gode fødevarer fra udlandet, hvis ikke man er tilfreds med de danske. Der er jo ikke mangel

på udbud; vi har åbne grænser. Selv hr. Jørn Jespersen støtter jo EU og de åbne grænser for fødevarer. Det er ikke der, problemet ligger.

Jeg synes, det er dårlige kostvaner, der er problemet og ikke madkvalitet.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg synes, det er fair, at hr. Jørn Jespersen siger, at han mener, at Folketinget og staten skal bruge tid og penge på at føre en diskussion om madkvalitet, som så også findes så mange andre steder. Det, rådet var nedsat til, var jo at belønne objektiv smagskvalitet. Det ved jeg ikke, hvordan man måler, men det var objektiv smagskvalitet, som skulle være det belønnende kriterium.

I lovforslaget står der også, at fødevareministeren kan udpege rådet og fastslå kommissorium og forretningsorden for det her råd. Kan jeg tage det som en generel tillidserklæring til den ny fødevareminister, at man er villig til med det her forslag at fastholde nogle beføjelser til fødevareministeren om både at kunne nedsætte rådet og udarbejde kommissoriet for det? Er det en generel tillidserklæring?

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg kunne også godt tænke mig at få hr. Jørn Jespersen til at bekræfte, at det, der var meningen med det her råd, i meget høj grad var at skabe en bredere debat med befolkningen, og at udgangspunktet netop var nogle af de bemærkninger, som ordføreren fra Kristeligt Folkeparti kom med, nemlig vores viden om, hvad det er for nogle vaner, befolkningen har og vores lyst til at påvirke dem, til at diskutere dem. At meningen med rådet netop var, at man ville bruge forskellige virkemidler, nemlig certificering, medaljer, kommunikation og innovation og gennem alle midlerne flytte danskernes forbrug over på bedre kvalitet i det daglige måltid.

Jeg synes, der har været sagt meget her fra talerstolen, som tog sigte på en helt anden konstruktion end den, der blev vedtaget med så stort et flertal her i Folketinget, og derfor vil jeg gerne have den bekræftelse fra hr. Jørn Jespersen, som jo også var en del af den debat.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Nu forstod jeg ikke hr. Jørn Jespersen, og tidligere forstod hr. Jørn Jespersen ikke mig, så i virke-

ligheden forstår vi nok bare ikke hinanden, måske også fordi der ikke kom et svar.

Men jeg vil spørge hr. Jørn Jespersen: Er der sket en forøgelse af kvaliteten af vores fødevarer herhjemme, siden det her råd blev nedsat? Fin-des der en kurve, der beviser, at der er sket en kraftig stigning i kvaliteten af vore fødevarer?

Og med hensyn til debatten kunne jeg godt tænke mig at vide, om hr. Jørn Jespersen ikke er lidt enig i, at vi som politikere – f.eks. her i dag – også er med til at præge debatten omkring madkvalitet, og at det egentlig står os frit at tage ud og holde foredrag hver aften om, hvad vi synes er god madkvalitet og dermed inddrage borgerne i en debat?

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Til hr. Christian H. Hansen: Jeg tror ikke, man kan sige, at det her råd har medført en stigning i kvaliteten, for det er simpelt hen for kort tid siden, det blev nedsat til, at det kan slå igennem. Jeg tror, det ville have medført en bredere debat og en stigning i kvaliteten generelt i det danske samfund. Det er jeg ked af bliver slået i stykker nu.

Og så kan jeg sige til hr. Christian H. Hansen: Jo, jeg tror, vi alle sammen er med til at præge udviklingen. Jeg har jo bemærket, at hr. Christian H. Hansen har været med i programmet »Hjemmeservice« og der har givet nogle af sine opskrifter videre. Det var måske ikke dem, jeg umiddelbart blev inspireret af, men det var da trods alt et forsøg på at bruge råvarer på en noget utraditionel måde, må man sige.

Det, jeg i virkeligheden mener er afgørende her, er, at vi har fået igangsat bl.a. på grund af en statslig, offentlig indsats en lang række initiativer i 1990'erne, som vi ikke har set før. Der har været en mangfoldighed af folkelige arrangementer og aktiviteter: »Smagens Dag« i skolerne, kæmpe debatmøder med 1.300 mennesker og med smagsprøver fra forskellige kvalitetsproducenter. Der har været kåring af årets kok, hvor der møder i tusindvis af mennesker op. Der har været møder osv. og udstillinger rundt omkring.

Kl. 16.20

Det synes jeg har været smadderpositivt, og det, der er afgørende i den sammenhæng, er jo netop, at man ved at stille viden til rådighed, ved at lade folk møde andre med forskellige holdninger og tilgange til tingene påvirker både folks vidensgrundlag, deres holdninger og deres

adfærd, fordi de bliver klogere i mødet med andre mennesker.

Dermed kan jeg også bekræfte det, som fru Ritt Bjerregaard spørger om: Jo, tanken har selvfølgelig været at højne kvaliteten i de daglige måltider, i det daglige fødevarerforbrug. Og det tror jeg, vi var godt i gang med i et samarbejde med producenter, kokke, forbrugere, lærere i folkeskolen osv. Og jeg er ked af, hvis det begynder at blive ødelagt nu.

Dermed kan jeg også svare bekræftende på hr. Ole M. Niensens spørgsmål. Det handler om kostvaner, men madkvaliteten er da en del af diskussionen omkring kostvaner, det kan da ikke skilles ad. Derfor er det ærgerligt, at indsatsen nu bliver ødelagt.

Med hensyn til tilliden til den nuværende fødevareminister, så har den hidtil været ganske stor, men jeg er da bange for, at den topstyring, der er i regeringen, gør, at fødevareministeren ikke har en chance for at gennemføre sine ordentlige intentioner på området.

Formanden:

Hr. Martin Lidegaard som ordfører.

Martin Lidegaard (RV):

I modsætning til visse andre partier har Det Radikale Venstre ikke skiftet holdning i det sidste års tid til etableringen og videreførelsen af dette råd. Vi mener faktisk, at det er helt nødvendigt med et vedvarende og intensivt fokus på, hvordan vores mad udvikler sig.

Vi lever jo i en tid, hvor maden bliver mere og mere industrialiseret, produktionen effektiviseret; det kan der være gode grunde til, vi har også brug for at producere mere mad og producere det sikkert, men der er også i allerhøjeste grad brug for at holde øje med, at det ikke går ud over fødevarernes kvalitet.

I den sammenhæng synes jeg ikke, der er nogen som helst grund til at demonisere fødevarerindustrien som sådan, for den har selvfølgelig også stor interesse i at udvikle kvalitet, fordi det er kvalitet, der er fremtiden. Jeg må nu også sige, ikke mindst til ordførerne for Kristeligt Folkeparti og for Venstre, at det samtidig efter vores opfattelse er helt nødvendigt ikke kun at overlade det til fødevarerindustrien.

Hvis man vil se, hvordan det går de steder, hvor man har gjort det, kan jeg anbefale de pågældende ordførere, især hvis de også er til gæstehistorier om natten, at læse den bog, som hedder »Fast Food Nation«, som lige er kom-

met, og som handler om, hvordan fødevarerindustrien i USA har udviklet sig, netop fordi man overhovedet ikke har forsøgt at skubbe den i nogen bestemt retning.

Der produceres stadig mere mad af stadig dårligere kvalitet, hvilket kræver stadig flere tilsætningsstoffer, smagsstoffer osv., og vi kommer ind i en ond spiral, som jeg ikke tror vil være gavnlige hverken for de danske forbrugere eller for det danske landbrug at komme ind i. Der tror jeg bare, man må se i øjnene, at nogle gange skal markedet altså også skubbes i den rigtige retning.

Så efter min mening er det forholdsvis billige råd, vi her taler om, et af redskaberne til at sikre, at der bliver holdt et fokus i den debat. Det er klart, rådet ikke kan gøre det alene, men så har vi forskellige midler til at sikre den udvikling, vi så ønsker, når vi har fået det rigtige grundlag at træffe beslutningerne på.

Så vi vil gerne stå ved den støtte, vi har tilkendegivet før, til dette råd.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg vil da gerne låne bøger af hr. Martin Lidegaard, men det er jo slet ikke det, vi snakker om i dag. Vi snakker jo ikke om fødevarerikthed, vi snakker ikke om fødevarerikthed, vi snakker jo ikke om, at Venstre ikke på nogen måde påtager sig et ansvar for, hvordan den danske fødevarerproduktion foregår.

Det her råd skulle være med til at fastlægge objektive spisekvalitetskriterier. Vil hr. Martin Lidegaard ikke godt fortælle mig, hvordan man måler eller finder frem til objektiv spisekvalitet, uden at man kan sige, der skal sidde nogle smagsdommere, som jo kun kan være subjektive.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg må sige, at mig bekendt var det absolut ikke den opgave, det pågældende råd havde. Tværtimod var det pågældende råds opgave at komme med, kan man sige, oplæg, der synliggjorde forskellige mulige initiativer, man kunne tage for at sikre forskellige udviklingsmuligheder i det danske fødevarerhverv, og derudfra kan man så tage politiske beslutninger.

Jeg forstår Venstres ordfører derhen, at Venstre sådan set er en ig, at en eller anden form for regulering kan være fornuftig under visse forudsætninger. Det, den nuværende regering har

gang i med mange af de nedlæggelser, man har besluttet sig for, er sådan set at nedlægge små, uafhængige råd, som blomstrer op og giver muligheder for kreativitet og centraliserer det hele i statsligt bureaukrati, som nu skal definere, hvad der er rigtig smag og ikke er det.

Kl. 16.25

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Et kort spørgsmål til hr. Martin Lidegaard i forbindelse med debatten om, hvad der er god kvalitet: Er hr. Martin Lidegaard også af den opfattelse, at man sagtens kan have den her debat, uden at der er nedsat et råd? Nu hørte vi før, at hr. Jørn Jespersen dømte min kalkunryde ude, og det ville da have været beskæmmende for de mennesker, der synes, den smager godt, hvis det havde været et råd, der havde siddet og dømt den ude, og så var den aldrig kommet ud. Nu kom den da på tv, og en masse har været positive over for opskriften.

Er det ikke en bedre måde at skabe debat om kvalitet på, at man får det ud på den måde, at man ser forskellige egnsretter – nu var det her sådan en frederiksegnetsret – og kan tage op til vurdering, om man synes, de smager godt?

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Nu skal man jo tage imod gode råd, hvis man får dem, men jeg vil da godt lige sige til hr. Martin Lidegaard: Det er nu ikke alle de her råd, der sådan *blomstrer* op, de bliver faktisk *opfundet* og *nedsat*, men hr. Martin Lidegaard kommer jo frem til kernen. Vi synes ikke, at fødevarerindustrien skal bestemme det her, vi synes i øvrigt heller ikke, at der er nogle statsligt finansierede smagsdommere, der skal bestemme der her. Vi synes, at hver enkelt forbruger skal bestemme, hvad der er god spisekvalitet, og der er jo et varieret udbud, ikke kun i Danmark af danske fødevarerproducenter, men skam også af udenlandske fødevarerproducenter. Der er frit valg på alle hylder.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Til hr. Christian H. Hansen vil jeg sige, at det ligger Det Radikale Venstre meget fjernt at mistænkeliggøre hr. Christian H. Hansens kalkunryde, men hr. Christian H. Hansen er vel heller ikke uenig i, at det kan, i enkelte tilfælde, kvalificere debatten, at folk, der har forsket lidt i, hvilke for-

skellige mekanismer man kan skrue på for at sikre en bestemt udvikling, også udtaler sig, ikke kun, men også til debatten. Det skader vel næppe debatten.

Til hr. Henrik Vestergaard vil jeg bare sige: Jeg er glad for, at det nu er legitimt, at politikerne blander sig i udviklingen i fødevarerhvervet. Og med hensyn til historien om, at forbrugeren bestemmer alt, vil jeg gerne spørge hr. Henrik Vestergaard, eller vi kan tage diskussionen en anden dag, om han virkelig mener, at forbrugers valg foregår ud i den tomme luft? Er det ikke sådan, at marketing, den måde, man sælger, den måde, man introducerer, og den, man kan sige, produktionsteknologi og -udvikling, der findes, har en enorm betydning for, hvad forbrugeren mener? Forbrugeren vilje er jo ikke i luften frit svævende. For 25 år siden var der ingen, der vidste, hvad en Yankee Bar var, i dag ved alle det.

Så det med, at forbrugeren bestemmer, er jo rigtigt et stykke ad vejen, men de bestemmer jo ud fra nogle bestemte forudsætninger.

Formanden:

Hr. Søren Søndergaard som ordfører.

Søren Søndergaard (EL):

Da Enhedslistens ordfører på området ikke er til stede, skal jeg oplæse følgende:

Rådet for Bedre Madkvalitet er sat i søen bl.a. for at skabe et nyt fødevarer kvalitetsmærke. Det er der nogle, der mener er nødvendigt efter fiaskoen med det heldigvis hedengangne kvalitetsmærke Den Blå Lup, som hverken producenter eller forbrugere havde tillid til.

Den Blå Lup var kvalitetsmærket, der anvendte skattekrøner på helsidesannoncer i landsdækkende aviser, bl.a. for at vise, at dette kød kom fra en gris med krølle på halen.

Virkeligheden var bare, at hovedparten af grisene ikke kunne have krølle på halen, fordi den var klippet af, som grisehaler nu engang bliver i det konventionelle landbrug. Grisehalerne klipper man af, kuperer, i stedet for at gøre nok for, at grisene har det så godt, at de ikke har lyst til at bide hinanden i halerne.

Ikke nok med dét. Fødevarerministeriet, der promoverede kødkvalitetsmærket, gjorde sig svare anstrengelser for at bilde folk ind, at kvalitetsmærket Den Blå Lup skam garanterede bedre dyrevelfærd end den økologiske produktionsmåde.

Enhedslisten var dengang nødt til at anklage den daværende fødevarerminister for vildledende markedsføring af kvalitetsmærket Den Blå Lup, og det var jo meget uheldigt, fordi fødevarerministeren netop på det tidspunkt havde en kampagne i gang, der skulle bekæmpe vildledende markedsføring fra industriens side.

Kl. 16.30

At skabe kvalitetsfødevarer er noget, som efter Enhedslistens opfattelse kræver, at udgangspunktet er i orden: at der ikke er giftrester i grønsagerne, at der ikke er medicinrester i kødet, og at skinkerne fik motion, da de var levende.

Kort sagt mener Enhedslisten ikke, at det giver nogen mening at diskutere bedre madkvalitet uden at tage udgangspunkt i økologien og en total økologisk omstilling.

Ole M. Nielsen (KRF):

Der er blevet spurgt et par gange, om ikke det er en statsopgave at påvirke udviklingen af bedre madkvalitet. Nej, det er det ikke, ligesom det heller ikke er en statsopgave at sørge for, at Grundfos laver ordentlige pumper og Danfoss ordentlige termostater og Brandtex ordentlige bukser. Overhovedet ikke.

Men vi skal stille nogle krav til sikkerheden i fødevarerne, og vi skal stille nogle krav til produktionsformerne. Det andet skal den fri konkurrence og alle de skribenter, der helt gratis i blade og tidsskrifter skriver om god madkvalitet, ordne. Det skulle nok kunne lykkes, når man tænker på, hvor mange madsider der er i blade. Den reklame ville jo være fuldstændig umuligt at betale, hvis den skulle betales med annonsekroner.

Men det virker bare ikke ret godt, det virker ikke alligevel. Nej, det er ikke en statsopgave. Det er en statsopgave at påvirke forbrugernes madvaner, for de er af en eller anden mærkelig årsag blevet forvoklede. Det må jo have noget med hele vores livsstil at gøre, med vores forjæghed, og jeg ved ikke hvad.

Nu er vi ikke bundet af noget forlig, og vi har valgt nogle af de her råd og nævn ud, som regeringen vil nedlægge, som vi ønskede at bevare, og jeg må konstatere, at hverken Rådet for Bedre Madkvalitet eller Måltidets Hus var iblandt dem.

Men vi vil gerne bruge penge på at være med til at fortælle forbrugeren om helt fundamentale ting, som hvad der er fedt, og hvad der er kulhydrater, og hvad der er protein, og hvad der er vi-

taminer og de forskellige ting og sager. Folk er jo utrolig uvidende om helt fundamentale sammenhænge, og derfor er der store problemer med det, folk putter i munden. Problemet er ikke, om det er en papkylling, eller det er en skrabekylling, det er alt sammen udmærket mad. Men det er et problem, når det har været igennem industriens hakkemaskine og er blevet til et halvfabrikata, der er pakket ind i plastik, og som er blevet billiggjort af alle de tilsætningsstoffer, vi bruger.

Nej, hvis folk ville købe nogle primære danske fødevarer eller udenlandske, hvis de bedre kan lide dem, så kunne de få god kvalitet.

Derfor kan vi ikke støtte forslaget her. Der står her, at Rådet for Bedre Madkvalitet især sætter fokus på produktionsformer og kvalitet af de enkelte produkter, samspillet mellem produkterne samt information til forbrugerne herom. Ja, men jeg synes stadig væk, at det er noget sofistikeret madsnak, som kun er for de øverste 20 pct. af forbrugerne, mens det er de nederste 80 pct. i pyramiden, der trænger til bedre mad.

Formanden:

Ordfører for forslagsstillerne, fru Ritt Bjerregaard.

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg vil godt takke for de mange bemærkninger, der er faldet i forbindelse med forslaget, og jeg synes, at debatten på mange måder udviklede sig til også at blive en debat om det mere principielle spørgsmål om, hvorvidt fødevarerhvervet er noget, der alene skal overlades til markedet. Og det, må jeg sige, det tror jeg ikke på.

Debatten kom også ind på den forestilling, nogle har haft, og som jeg synes hr. Martin Lidegaard på udmærket vis gjorde op med, nemlig hele spørgsmålet om bare at overlade det til forbrugerne. Vi har så producenterne, og de kommer med anbefalinger af den ene eller den anden art, og der står forbrugeren så med 5-10 forskellige anbefalinger med en stor variation i prisen.

Det er da helt klart, at i et moderne samfund har forbrugerne brug for vejledning. De har brug for, at der er nogle, der hjælper dem i de valgsituationer, de kommer til at stå i. Og det er en offentlig opgave. Det er simpelt hen en offentlig opgave at gå ind med vejledning omkring nogle af de her ting.

Og det er jo nærmest – jeg ved ikke, hvad man skal kalde det – måske komisk at høre nog-

le, som nu hr. Vestergaard gjorde det, sætte spørgsmålstegn ved objektiv spisekvalitet. Jamen herregud, nu har vi haft en bedømmelse af vin igennem jeg ved ikke hvor lang tid. Vi ved, hvor nøje man har holdt rede på det. Vi ved, hvordan det er blevet fastlagt, hvordan det nøje er blevet kontrolleret, for at der kunne garanteres nogle helt bestemte kriterier omkring det.

Kl. 16.35

Og så skulle det lige pludselig overhovedet ikke være muligt at gøre noget tilsvarende i forhold til kød eller kartofler eller gulerødder, eller hvad det nu kunne være. Selvfølgelig er det da det.

Det er ikke en statslig opgave at gøre det, og det er jo her, pointen ligger. Det er en statslig opgave at sørge for, at der er nogle mennesker, der kan varetage den opgave, og det var grunden til, at vi valgte et uafhængigt råd, som ikke havde noget at gøre med embedsmændene i Fødevarerministeriet. De fungerede som sekretariat, men det var uafhængige mennesker, som havde en viden om disse områder.

Jeg kan da også her sige til hr. Vestergaard, at det såmænd ikke så meget var et spørgsmål om tillid til ministeren. Det var et spørgsmål om en aktiv inddragelse af de folketingsmedlemmer, der sad i Folketinget og en løbende drøftelse af den konstruktion, som et stort flertal af Folketinget fandt frem til ville være en fordel.

Så jeg deler ikke den opfattelse, som adskillige her har været inde på i debatten, at det her om kvalitet og kvalitetsspørgsmålet i det hele taget bare kan overlades til producenterne. Jeg mener i meget høj grad, at det er et spørgsmål om en dialog med forbrugerne og klart også, at Folketinget har en rolle at spille i denne her sag.

Vi må så efter debatten i dag, som ikke har givet meget håb for den fremtidige fødevarerpolitik, håbe på, at der efterhånden kan vise sig lidt mere forståelse hos den siddende regering for forbrugerne og den vejledning, der kan ligge til forbrugerne.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug

og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 52:

Forslag til folketingsbeslutning om opretholdelse af børnekostpuljen.

Af Ritt Bjerregaard (S) m.fl.

(Fremsat 15/1 2002).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel): Mulighederne for, at danske skolebørn får optimal kost, er i realiteten ret gode i dagens Danmark. Udbuddet af fødevarer er i dag større, end det nogen sinde har været, og der burde altså være muligheder for, at de unge mennesker også fik en sund kost i dagligdagen. Alligevel må vi konstatere, at det ser ud til, at mange børn spiser forkert.

Undersøgelser viser, at skolebørn i dag meget ofte springer et måltid over, at de spiser alt for usund mad mellem måltiderne, for meget fedt, for meget sukker og for få grønsager. Når det gælder ernæring, må vi konstatere, at så er børnene i realiteten et produkt af de voksne.

Der er jo heller ikke tvivl om, at forkert ernæring i skolealderen på lang sigt øger risikoen for følgesygdomme i voksenalderen. Der er heller ikke nogen tvivl om, at hvis man ikke har fået noget ordentligt at spise i løbet af dagen, så kan man heller ikke koncentrere sig om det, man så måtte beskæftige sig med, f.eks. skolearbejde.

Børn tilbringer i dag en meget stor del af dagen uden for hjemmet, de er i skole eller i skolefritidsordninger eller i daginstitutioner, og det er derfor nærliggende at forbedre vilkårene for børns måltider i skolen og i daginstitutionerne, hvis man vil støtte, at børnene udvikler sunde kostvaner.

Jeg er derfor ikke uenig med forslagsstillerne i, at vi har et problem, der skal gøres noget ved. Men jeg er ikke enig i, at løsningen er, at staten poster 50 mio. kr. om året ind i en tilskudsordning.

Det er min vurdering, at hvis forældrene i skolebestyrelserne vil fremme deres børns madvaner, så er der gode muligheder for at opbygge et samarbejde mellem skolen og kommunen, der tager udgangspunkt i lokale ønsker og i lokale behov for, hvordan sådan en model skal se ud.

Jeg er overbevist om, at kommune, skole og forældre i fællesskab vil være i stand til at finde de nødvendige midler til at etablere sådan en måltidsordning. Det er også et spørgsmål om at skaffe trykke rammer, altså det der med tid til at spise, og det er et spørgsmål om vilje, og det er et spørgsmål om prioritering blandt de parter, der er involveret i denne her sag. Det sker jo allerede i dag i et meget, meget stort omfang. Flere kommuner og skoler etablerer i dag for egen regning og med forældrebetaling måltidsordninger, der har meget stor tilslutning fra eleverne.

Kl. 16.40

Jeg ved ikke, om jeg må påpege, at det seneste eksempel, jeg har set, stammer fra Frederikssund Kommune, hvor man har stablet et meget stort og meget fornuftigt projekt på benene.

I det store billede spiller midlerne fra børnekostpuljen jo kun en mindre rolle. Den største virkning efter regeringens mening havde børnekostpuljen i realiteten ved at sætte problemet på dagsordenen, for der var jo mange, der blev skuffet, da man først kom i den situation, at midlerne skulle deles ud.

Mange skoler har i dag gode erfaringer med at integrere mad og måltider i dagligdagen i skolen, og det sker jo i langt de fleste tilfælde uden tilskud fra børnekostpuljen. Skolerne oplever, at mad- og måltidsordningen engagerer eleverne, udvikler deres viden om mad, om sundhed, og også om samarbejde og måden at organisere tingene på, så der er i virkeligheden mange gode elementer i det.

Ud over at bevilge tilskud til madordningen var der af puljens midler også afsat penge med den hensigt at indsamle viden og informere om »Det gode måltid« på skolerne og institutionerne. At det nu ikke længere sker i sekretariatet og i styregruppen for børnekostpuljen, betyder jo ikke, at vi ikke har nogen viden på det her område. Vi har allerede i dag i Fødevarerministeriets og andre ministeriers regi kampagner og informationer om bedre ernæring, og jeg kan jo som vel det bedste og mest aktuelle eksempel nævne den meget kendte kampagne, som jeg tror alle kender: »Seks om dagen«.